

NAUČNÁ STEZKA LITEŇ

Pustský (Pustý) rybník

Největším rybníkem v Leči je rybník Pustský. První zmínka o něm je z roku 1571 v kupní smlouvě Jana st. Vratislava z Mitrovic, ale rybník existoval již dávno před tím při statku Budovců z Budova. Po celé věky se s ním nestala žádná velká změna. Snad jen nějaká velká voda. Například v liteňské farní kronice z roku 1839 je psáno: „...dne 27. a 28. máje pršelo bez ustání, potoky a řeky se rozvodnily tak silně, že uzávěry u Pustého rybníka musely být zvednuty, všechna luka pod Polovcem byla pod vodou...”

Roku 1844 byla 24. května nová povodeň a současně s ní přišlo do Liteň 140 pěších myslivců a grenadýrů jako pionýrský výcvičný sbor pod vedením nadporučíka Le Roy, který se ubytoval v Leči u pana Šebka, jeho pobočník rovněž v Leči u pana nadlesního Wannera a další pobočník na liteňském zámku. Mužstvo pracovalo na vozové cestě od Pílského rybníka, kde stavělo klenutí z cihel přes brod proti Leči a přes Leč kolem cihelny až nahoru k Polovci, kde se dřívější cesta do Svinař dělil. Liteňští usedlíci naváželi kámen a domkáři pomáhali kamení, štěrk a hlínu urovnávat. Liteňská vrchnost dala na své útraty nalámat kámen. Oprava cesty měla pokračovat od Liteň až ke Svinařům, ale 22. června muselo vojsko náhle narukovat do Prahy. V té době byly vydlážděny na tři sáhy do šíře tvrdým kamenem cesty v Litni.

Přišel rok 1925, katastrofální povodeň provalila hráz a rybník byl zmenšen z bývalých 7,9 ha na dnešních 7,01 ha. Tehdy navrhoval liteňský pán J. A. Daubek rybník zrušit a zřídit z něho louku. Potok Vodice měl být veden podél domů a měl zde vytvářet tři za sebou jdoucí nádrže. Přes mlýn by pak pokračoval do svého starého koryta. Vodní družstvo však tento návrh odmítlo a rybník byl obnoven ve své původní podobě.

O dvanáct let později byla zahájena generální oprava rybníka. Rybník byl vybagrován a bahno vyvezeno pod hráz a dozadu do náklí. Byla vydlážděna hráz, odstraněna stará dřevěná kaberna a na jejím místě postavena nová zděná. Byl postaven most u splavu. Předtím zde byly pouze dvě traverzy a přes ně dubová polena. Byla předělána stavidla. Namísto starých dřevěných přímo u mostu byla postavena nová kamenná. Zároveň byl postaven i kamenný přepad (zídka) a celý prostor za ním. Roku 1942 byl rybník znovu napuštěn.

Následovaly další povodně a s nimi spojená poškození a další opravy. Roku 1958 poškodil příval vod stavidla. Roku 1967 strhl celou kabernu. Proto byl rybník vypuštěn a postavena kaberna nová. Roku 1977 poškodila voda zídka a stavidla. Voda tehdy přesahovala téměř metr přes korunu hráze a zaplavena byla louka bývalého rybníka Lederhauského (též Mysliveckého). Dva roky trvaly opravy, než se rybník Pustský opět zaskvěl v celé své kráse.

Josef Kozák

Potok Vodice

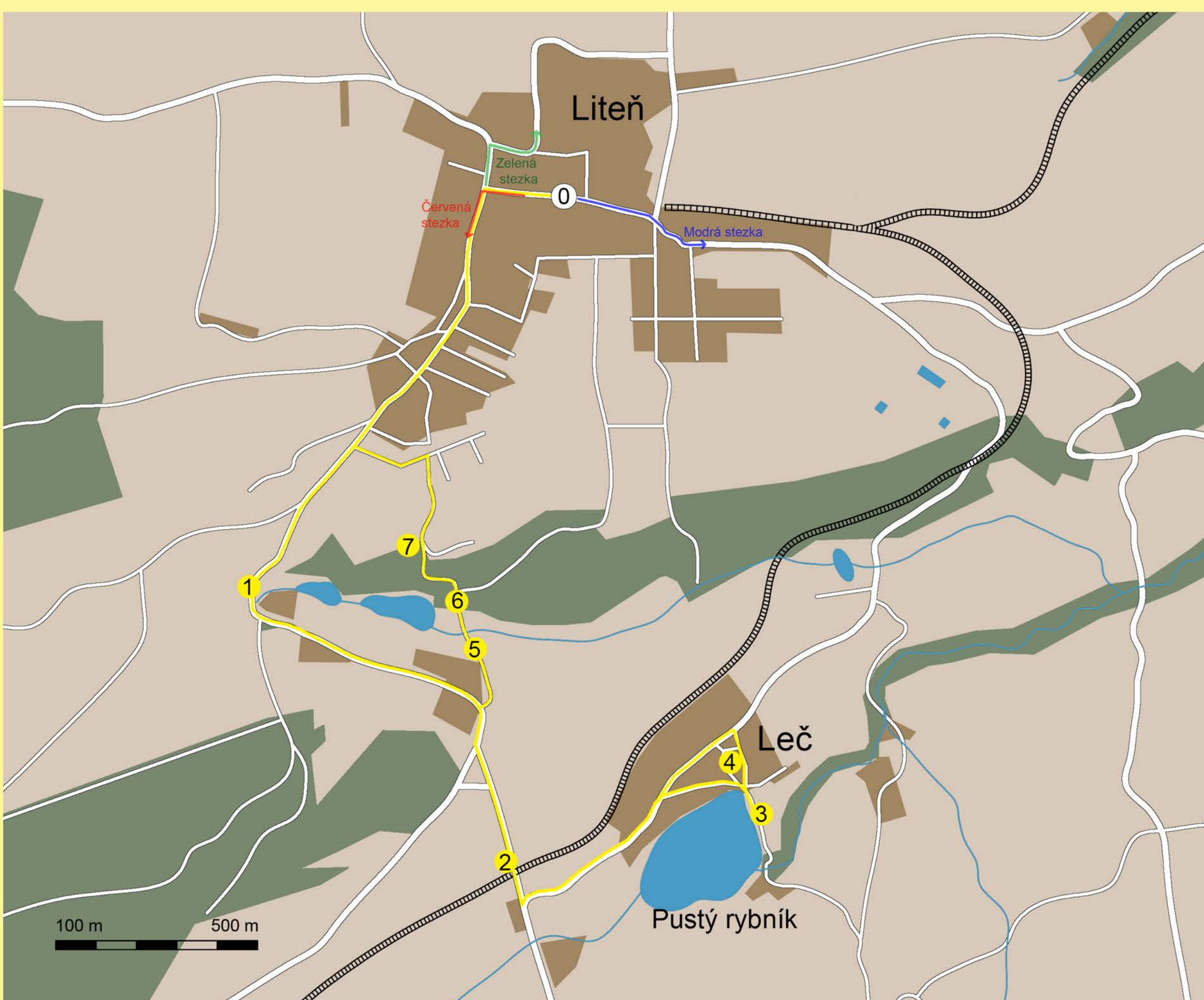
Potok tekoucí od Leče ke Svinařům se nazývá Vodice. Je to bystrá voda, kde bývalo vždy hodně ryb. Pustý rybník v Leči je zárukou, že vody ve Vodici bylo vždycky dost. Vodice sloužila panskému mlýnu stojícímu v minulosti přímo pod hrází Pustého rybníka a Kotkovu mlýnu v Lederhausu i někdejší koželužně a flusárně. Potok se prý jmenuje Vodice, že jeho voda dovede být zlá. Dobře to už před staletími znali v Zadní Třebáni, kde při dlouhotrvajícím prudkém dešti Vodice spojená se Svinařským potokem často zatopila většinu obce.

Nebezpečný potok skrývá mnohá tajemství. O jednom pojednává svědectví z 21. února 1900.

Zima končila a sníh tál, když poblíže Lederhausu objevily děti ve Vodici utopenec. Tělo uvízlo mezi kameny a kořeny stromů lemujících potok. Ledová voda zabránila rozkladu, a tak byl mrtvý bezpečně poznán. Jednalo se o nádeníka Antonína Miteru, pohřešovaného již od 3. prosince minulého roku. Vyšetřování nepřineslo žádnou senzaci. Usoudilo se, že v noci zabloudil a padl do vody. Asi byl opilý.

Místní lidé však byli jiného názoru. V prosinci přece mrzlo, a než by došel z hospody k potoku, musel by vystřízlivět každý opilec. A co by hledal tady u potoka?

Kdepak, důvod jeho smrti se měl zřejmě hledat jinde. Antonínu Miterovi bylo pětáctýřet a ženám se velmi líbil. Proto měl nepřátele, o tom se vědělo, a ještě víc se o tom povídalo po hospodách. Zabili ho prý dva liteňští pro milostné pozadí. Avšak kde není žalobce, není ani soudce. Nikdo nepátral, jak to doopravdy bylo, a utopenec byl pohřben jako oběť nešťastné náhody. Všichni zúčastnění, bylo-li to tak, si už dávno vzali své tajemství do hrobu a Vodice nic nepoví.

Zastavení naučné stezky

1. Zvěř v oboře
2. Nádraží Skuhrov (Leč)
3. Rybník
4. Kaplička Leč
5. Obora
6. Zasypaný lom
7. Židovský hřbitov

Atelier Svatopluk, o. p. s.

KARLŠTEJNSKO
NEJSTARŠÍ TURISTICKÝ REGION

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

